

NU ȘTIM APROAPE NIMIC

Pușa Roth în dialog
cu Sergiu Cioiu

Postfață de Costin Tuchilă

Editura Ars Longa

Nu știm aproape nimic

*Pentru că acum lumea a renunțat la scrisoare, apoi la telefon și a cucerit sau a fost cucerită de o altă lume, cea virtuală, întâlnirea mea cu Sergiu Cioiu, cu artistul, cântărețul și compozitorul, se datorează internetului. Eu l-am redescoperit, domnia sa m-a descoperit și așa, ignorând distanțele geografice, am legat o prietenie, evident virtuală și ea, dar care ne-a ajutat să deschidem alte porți ale cunoașterii. Sergiu Cioiu, un artist a cărui voce a rezistat la proba timpului, un bărbat elegant, distins și cu o mare disponibilitate sufletească. Pe Sergiu l-am cunoscut (îi spun Sergiu, pentru că așa am convenit într-un târziu!) ca artist de la Radio și Televiziune, apoi de la spectacole, l-am cunoscut așa cum îl cunoștea toată lumea, dar cântecele interpretate de el aveau alt răsunset în inima mea și atunci când am ajuns la Radio, printre primele piese pe care le-am difuzat s-a numărat și **Cântecul vântului**. După ani mulți, l-am redescoperit pe internet, l-am căutat și am realizat o emisiune la Radio România Actualități, difuzată într-o seară de iarnă, de Sfântul Ștefan. Probabil că, încet-încet, cartea aceasta prinsese contur în mintea mea și așa am ajuns să colaborăm,*

fără ca imensa distanță geografică ce ne desparte să fie un impediment. Propunerea de a construi o carte – o carte este, în opinia mea, o casă – a fost acceptată de Sergiu Cioiu, pentru că atunci când crezi, când viața ta aparține publicului, el este cel care trebuie să știe că a fost iubit de artist. O carte-dialog este, de ce nu, o experiență de care, poate, mulți tineri artiști au nevoie să se inspire, este o confesiune peste timp și este un document al trecerii unui artist prin viața publicului său.

Pușa Roth: – *Domnule Sergiu Cioiu, aș dori să începem dialogul de la anul 1966, atunci când în România cântecele interpretate de dvs. se auzeau aproape zilnic la postul de radio, când erați invitat la emisiunile de televiziune, atunci când erați „pe val”, cum se spune, sau dacă mi-este permis, la „mare” modă.*

Sergiu Cioiu: – „Pe val”, poate... La „mare” modă nu mă încumet a zice. Poate cântecele lansate de mine au devenit mai cunoscute în anul 1966, după Festivalul de la Mamaia, atunci când s-au lansat **Cântecul vântului, Glasul tău**, care au fost premiate cu această ocazie. Am început atunci să fiu mai solicitat, mai cunoscut, mai la modă, dacă doriți...

P. R.: – *A urmat o perioadă extraordinară de frumoasă din cariera dvs. și ați lucrat mult cu Alexandru Mandy, inginer chimist de profesie, dar un mare compozitor, iar timpul a confirmat ceea ce spunem acum.*

S. C.: – Era farmacist, studiasse la Facultatea de Farmacie din București, dar nu mă îndoiesc de cunoștințele sale în mai multe domenii, între care și chimia. O vreme s-a ocupat

de culori la Combinatul Fondului Plastic, ca un adevărat inginer chimist...

P. R.: – *Și a trecut la culorile muzicii...*

S. C.: – A trecut la culorile muzicii. Activitatea sa profesională s-a desfășurat și în lumea culorilor în cadrul Combinatului Fondului Plastic.

P. R.: – *Sigur că o întrebare nu poate pătrunde în legătura de suflet dintre doi oameni, dar îmi permit să vă rog să povestiți câte ceva despre colaborarea dvs. cu Alexandru Mandy.*

S. C.: – A fost o colaborare extrem de plăcută din prima clipă, în sensul că un om care mă depășea ca vârstă cu vreo 20 de ani s-a apropiat de mine ca un băiețandru, ca un tânăr care-și pune inima pe masă. Era chiar vorba lui: „Îmi pun inima pe masă!”. Și-mi zice: „Uite, te-am văzut într-o emisiune de televiziune – era o emisiune regizată de Valeriu Lazarov care, din păcate nu mai este printre noi și pe care-l regret – cântând un cântec franțuzesc (era un cântec de Aznavour) și mi-am zis: „Mi-ar plăcea ca acest tânăr să-mi cante un cântec.” I-a dat telefon tatălui meu. Eu nu mai răspundeam la acel număr. Mă mutasem, căci deja mă căsătorisem. Tata mi-a dat coordonatele lui Mandy. I-am dat telefon și m-a invitat să facem cunoștință, să ascult câteva cântece. Și m-a întrebat dacă nu aș dori să-i cânt un cântec. Firește că eu, ca interpret de muzică ușoară, căutam cântece cu text și doream neapărat ca un autor să scrie pentru mine, am fost încântat să mă duc să-l cunosc. Mandy era un om prietenos, modest, deschis, foarte simpatic. M-a primit cu nespusă căldură. Era împreună cu soția sa, Erika, și fiul său, Sergiu.

Ne-am împrietenit imediat, în ciuda unei diferențe de vârstă și a felului meu mai protocolar. M-a avertizat că el dorește să-i spun pe nume, că el așa este. Am zis: „Foarte bine. Cum vreți să vă spun?”. Și el îmi răspunde simplu: „Mandy”. Am continuat: „Bine, Mandy! Dar Mandy te cheamă?”. El mi-a răspuns repede: „Nu, mă numesc Armand Penchas, dar pentru cântec și pentru popularizarea a ceea ce vreau eu să fac, și pentru că în copilărie mama îmi spunea Mandy de la Armand, pentru că așa mă cheamă, am hotărât să-mi semnez cântecele cu acest pseudonim, Alexandru Mandy.” Am fost foarte emoționat și pe urmă am înțeles de la el că singura modalitatea de a pătrunde, de a fi alături de om, de ce face el, este să fii direct, să fii simplu. Atunci am ascultat pentru prima oară *De ce?* și *Cântecul vântului*. I-am spus că prima piesă pe care o s-o cânt este *Cântecul vântului* pentru că mi s-a părut mie că are un patetism pozitiv.

P. R.: – *Cum l-ați caracteriza pe Alexandru Mandy în raport cu muzica sa și muzica vremii sale ?*

S. C.: – Mandy a compus cântec cu text, el rămâne unul dintre puținii compozitori care și-au scris texte la melodii sau melodii la texte. Un adevărat făurar de cântec dând prilejul altora să le creeze la radio, pe disc, la televiziune sau pe scenă. Toți cei care au interpretat cântece de Mandy au găsit un suport solid pentru a se pune în valoare fără a avea nevoie de mișcări din șolduri, sinuoase piruete, poze sexy, dansatori sculptați ori dansatoare cât mai sumar îmbrăcate. Aurelian Andreescu, Anda Călugăreanu, Mihaela Runceanu, Mihaela Mihai, Doina Spătaru, Corina Chiriac, Cornel Constantiniu, Luminița Dobrescu, Mirabela Dauer, Dorin

Anastasiu, Dida Drăgan, Marcela Frățilă, Liana Lungu (poate am uitat câteva din numele celor care au înregistrat la radio sau pe disc cântece de Alexandru Mandy), cred că au inclus în repertoriul lor permanent câte unul, două din cântecele meșterului. Eu, însă, am avut o colaborare mai intensă, mai apropiată și mi-am bazat o mare parte a repertoriului pe aceste cântece pe care le-am purtat cu mine pretutindeni, în turnee, pe scenele diferitelor teatre din țară și din afara țării, căci în integralitatea lor ele au constituit pentru mine un adevărat material de one-man-show: *Venise vremea, Cred, De ce?, Mi-ai spus, Lasă-mă aici, Pe cuvântul meu, Nu-i târziu, Și totuși, Bătrânii, N-ați văzut o fată?, Poate, Îți mulțumesc, Romanța romanței, Glasul tău, Facerea lumii, Noapte și zi, Peștișorul argintiu, Merci, Bécaud!, Greu se mai fac oamenii oameni, Pentru cine, Gata, Unde mi te-ai dus, Poarta sărutului, Masa tăcerii, Coloana fără sfârșit, Decalogul, Pământul, Drum și dor, Primul loc de pe pământ, Cântecul vântului*. Ele fac parte din proiectul special intitulat *Vântule... și alte cântece* și, respectiv, *Poarta sărutului... și alte Cântice de vegherea pământului* (Sergiu Cioiu cântă Mandy), produs sub eticheta ConArt, cu asentimentul oficial al autorului. Nu știu când își vor găsi un coproducător în România căci noi, Mandy și subsemnatul, am fi dorit să reactualizăm cu noi variante de interpretare, cu aranjamente, simple, într-un stil acustic, care să nu le altereze substanța.

Cântecele de mai sus, alături de cântecele de iarnă scrise special pentru Mihaela Mihai, între care *Cântec pentru bradul meu, Sorcova* sau *Nu stingeți stelele, Acum, Sub un petec de cer*, ca și *Noapte albă* (impresionantă lucrare

„Amintiri cu și despre Sergiu Cioiu

June fiind, la începutul activității mele jurnalistice, scriam febril, zi și noapte (era o expresie aiurea pe vremuri, «în flux continuu»!), la câteva publicații: «Scînteia tineretului» (cotidian), «Magazin» (săptămânal) și «Femeia» (revistă lunară), toate cu tiraj uriaș, de neimaginat pentru presa de azi, abia ceva mai târziu venind și consacrarea, prin rubrica permanentă în săptămânalul de mare prestigiu «Contemporanul». Specializarea pe muzică începuse odată cu prima ediție a Festivalului internațional «Cerbul de aur» de la Brașov, iar la una dintre ediții Dorin Anastasiu știu că intenționa să interpreteze o melodie lansată de Sergiu Cioiu, **Merci, Bécaud!**. Cu Sergiu m-am împrietenit la un concurs de... frumusețe! Pe vremea aceea nu se puteau organiza competiții ca în ziua de azi, cu defilare pe scenă, costume de baie și altele, dar cei de la revista «Femeia» au improvizat totuși ceva: cititoarele au trimis fotografii, iar juriul, din care făceam parte, alături de Ion Caramitru și Sergiu Cioiu (foarte buni prieteni), trebuia să decidă ierarhia finală. Nu mai contează cine a triumfat, important e că am rămas prieteni, i-am urmărit evoluția, i-am învățat pe dinafară repertoriul și din acea clipă ne-am vizitat des, mai mult eu în apartamentul lui de pe Bd. Republicii. Acum bulevardul poartă numele unei... regine, de parcă România n-ar fi republică! Trec peste faptul că locuitorii de azi habar n-au cine a fost soția regelui din acea perioadă, dar mai există oare vreo Capitală de Republică unde să nu existe o arteră impunătoare cu acest nume? În fine, ciudățenii

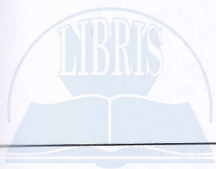

post-decembriste, în care numele bulevardului 1 Mai este înlocuit cu acela al unui politician din secolul trecut, iar 1 Mai înlocuiește titulatura unei alte străzi, când mult mai simplu era să nu se schimbe cărțile de identitate ale bieților oameni de pe două străzi, ci doar de pe una! Guvernării din acea vreme, se vede treaba, doreau însă un bulevard uriaș pentru aproape uitatul Mihalache... În fine, ca să revin, serile de muzică și poezie de la Sergiu de acasă erau minunate, ne apropia aceeași dragoste pentru versul cântat cu talent, iar în acest domeniu Cioiu era inegalabil, fiind actorul-cântăreț cu cea mai mare cotă (puteți crede că la un moment dat s-au interzis la TVR melodiile de muzică ușoară interpretate de actori? Cioiu, Dichiseanu, Rucăreanu, Bănică au fost un timp puși la index...). Dacă pentru ceilalți actori care cochetau cu muzica era vorba doar de un hobby, Cioiu era cântăreț în toată puterea cuvântului, se depărtase tot mai mult de teatru și film, participa cu succes la Festivalul de muzică ușoară de la Mamaia. Dar de teatru nu se rupsese de tot, mărturie stând excepționalul său spectacol de muzică și poezie de la Teatrul Foarte Mic, desfășurat mereu cu sala plină. Era o premieră pentru România, lumea gusta pe atunci, mult mai mult ca azi, îngemănarea dintre muzică și poezie, se citea mai mult... Între Sergiu Cioiu și compozitorul Alexandru Mandy s-a cimentat în acei ani o colaborare și o prietenie unice, pentru că Mandy scria special pentru el, gândea cântecele de la bun început pentru tălmăcirea dramatică, vibrantă a artistului. Cu Mandy m-am împrietenit la cataramă, paradoxal, după plecarea lui Sergiu în Canada, unde se stabilise și fiul lui Mandy, Sergiu, și el muzician. L-am vizitat mult

în apartamentul din blocul vechi de pe str. Paleologu (ce cafea la ibric făcea!), depănând amintiri despre soția sa, o femeie excepțională, și vorbind mult despre cei... doi Sergiu. Când, în urmă cu mai bine de 10 ani secretarul de stat de la Ministerul Culturii, Ion Antonescu, a organizat la Sala Radio o Gală în care a premiat personalități ale muzicii ușoare, folk și rock, m-am luptat efectiv «la baionetă» pentru a fi inclus și Mandy, omis de pe listă din motive obscure (le cunosc, dar n-are rost să le fac cunoscute aici): noroc că, fiind și prezentator, realizatoarele de la TVR au trebuit să mă asculte... L-am revăzut cu bucurie pe Sergiu Cioiu după Revoluție (îi știam noul «look» din fotografiile de turneu american pe care mi le trimisese spre publicare Margareta Pâslaru): îmi pare rău că nu a putut materializa nici un nou proiect, dar l-am simțit parcă mai dornic să-l promoveze pe fiul său, care i-a moștenit talentul. Canada e departe, dar n-ar trebui (în primul rând televiziunea publică e datoare în acest sens, ca și radioul public) să-i uităm pe artiștii care ne-au dăruit cândva atâtea clipe de fericire și adevăr...”

P. R.: – Citind și recitind amintirile dvs., aventurile vieții, întâmplările ei, am remarcat, domnule Cioiu, că nu ați făcut nici o referire la Teatrul Național bucureștean. Nu v-a tentat să jucați pe prima scenă a țării? Ați făcut o cerere în acest sens, conform tipicului vremii, pentru a deveni actor al acestui teatru? A existat vreun moment în cariera dvs., în care să fi avut șansa de a vă alătura trupei Teatrului Național?

S. C.: – Eu și TNB?... De această întrebare se leagă poate un moment în care întreaga mea viață s-ar fi putut

schimba. De altfel, discutând despre acest subiect, un prieten cu care corespundez m-a întrebat dacă această carte va fi biografică. Cum ar putea fi altfel?...

P. R.: – *Nu ne putem lepăda de propria noastră identitate, chiar dacă am scrie amândoi un roman, pentru că nu ne putem depărta de noi înșine. Cartea aceasta, un dialog câștigat prin timp și întâmplări de tot felul, este, dacă vreți, o biografie, dar legată de fapte, de oameni, de teatru, de televiziune, de oraș, de starea socială, politică, economică etc., legată de toate sentimentele omenești care ne guvernează existența. Chiar dacă suntem doar niște chiriași grăbiți ai Planetei albastre trecerea noastră pământeană are și ea un rost, iar unora le este dat să lase semne, să dea socoteală pentru câte a făcut într-o viață de om.*

S. C.: – Vrând-nevrând, cartea va avea o serioasă tentă biografică, întrucât sunt întâmplări și persoane reale care au trecut prin viața mea, influențând un anumit parcurs, i-am răspuns... Întrebările doamnei Pușa Roth au ca scop punerea în lumină a personajului care este Sergiu Cioiu. Desigur, nu poate fi o biografie, chiar dacă începe cu venirea mea pe lume... Nici nu este prezentată așa, ci doar ca un dialog în care răspunsurile mele sunt anecdotice și se referă la anumite felii de viață, dându-mi posibilitatea să mă refer la întâmplări, colegi și prieteni, celebriți cu care m-am întâlnit sau cu care m-am împrietenit (unii din sfera cântecului, alții din cea a literaturii, câțiva din cea a politicului și politicăriei), ca și la simpla afirmare a unor opinii despre arta interpretului-actor, despre cântec în general, despre modern și nedemodabil, despre prieteni și prietenie, despre viață, despre politica lumii,